

Zomerexcursie Drielandenpunt

24-26 augustus 2017

Hoewel de deelnemers op donderdag om 9.30 uur in hotel Gulpen worden verwacht voor de ontvangst is een groot aantal al een dag eerder in Zuid-Limburg aangekomen.

België

De eerste dag staat België op het programma. Parc Warfusée in Saint-Georges-sur-Meuse, 12 hectare groot, is een prachtig landschapspark uit 1836 en ligt rond het kasteel van graaf Antoine d'Oultremont. Met Koen Camelbeke (directeur Arboreum Wespelaar) als rondleider wandelen we langs vormsnoei en tussen *Carpinus betulus* hagen en zien fraaie bomen zoals *Quercus ×leeana* en *Q. cerris* 'Argenteovariegata' die tot de top tien van België behoren. Een deel van het bomenbestand is opgenomen in de Belgische databank. De zeer verzorgde lunch is in het kasteel en met overschoentjes aan om het parket niet te bevuilden, genieten we van de chique inrichting uit de 18e eeuw. Veel deuren staan open om het antieke interieur te kunnen bewonderen. De hal en de huiskapel zijn juweeltjes om te zien.

Arboretum Closerie du Rond-Chêne in Esneux is een groot landschaps- en bosdomein, vanaf 1850 aangeplant en eigendom van André Charlier. Het eigenlijke park is circa 12 hectare, de oorsprong van 'La Closerie'* is verbonden met het kasteel du Rond-Chêne. Het park bevat zeldzame bomen uit het midden van de vorige eeuw naar een ontwerp van de Deense tuinarchitect T.H. Petersen.

Gleditsia triacanthos 'Sunburst' met maretakken in Parc Warfusée

Hij heeft ook een deel van Parc Warfusée ontworpen. De eigenaar, 89 jaar, heeft buitengewone collecties in het park aangelegd en jarenlang geprobeerd om door zaaien en stekken nieuwe selecties te vinden. Er staat een aantal geselecteerde beuken, afkomstig van zijn eerste vinding *Fagus sylvatica* 'Mercedes', een zaailing van een varenbeuk. Of de benaming van zijn sortiment altijd klopt valt te betwijfelen, maar de enorme hoeveelheid bijzondere bomen en heesters is indrukwekkend. Het beheer van het domein is nu in handen van zijn zoon en kleinzoon.

Duitsland

Drie parken in Aken zijn de volgende dag aan de beurt. Bij Stadtpark Aken staat rondleider Detlev Sambale bij het Neue Kurhaus klaar om ons alle details over stad en park te vertellen. Aken heette vroeger Bad Aachen maar 'Bad' werd verwijderd zodat de stadsnaam alfabetisch bovenaan kwam te staan. Het park is ontstaan uit een in 1852 aangelegde tuin bij het ziekenhuis. Deze tuin werd in 1916 Kurpark. Negen jaar later werd het park uitgebreid met het Farwickpark en in 1945 met een voormalige begraafplaats. Het park heeft

een oppervlakte van 2,5 hectare en heeft vanwege belangrijke solitaire bomen een grote culturele en landschappelijke waarde. Om er enkele te noemen: drie *Castanea sativa* rond 1800 geplant, een *Acer campestre* uit 1853 met drie dikke stammen, een zevenstammige *Acer platanoides* uit 1915 waarbij voor 80% zeker is dat alles van een stam komt en een *Sequoiadendron giganteum* uit 1880 met een hoogte van 27-30 meter. Na de lunch gaan we op weg naar het Kaiser Friedrichpark. Dit park is tussen 1908-1910 aangelegd samen met de Kaiser-Friedrich-Allee door Stadtgartendirektor Wessberge. Hij maakte van het 6,7 hectare gebied een park in Engelse landschapsstijl. Indrukwekkend zijn de twee Kuchenbäume (*Cercidiphyllum japonicum*) uit 1904, echte natuurmonumenten.

Het Von Halfernpark is in 1870 door de textielabrikant Friedrich von Halfern aangelegd bij zijn privé-woning. Twintig jaar later is de tuin uitgebreid tot een landschapspark van 10 hectare, geheel in Engelse stijl. Von Halfern was een enthousiaste amateur-dendroloog en plantte een groot aantal bomen, heel

Cercidiphyllum japonicum in het Kaiser Friedrichpark

bijzonder want ze waren in die tijd moeilijk te verkrijgen. Na meer dan honderd jaar zijn ze uitgegroeid tot prachtige exemplaren en meerdere zijn uitgeroepen tot 'Naturdenkmal'. Von Halfern wordt met zijn zoon tot de eerste Duitse dendrologen gerekend. Hij schonk ook een aantal bijzondere bomen uit zijn collecties aan het later aangelegde Kaiser Friedrichpark.

Biermans en Nis van der Horst. Zij hebben geprobeerd een uniek en divers sortiment op te bouwen. De kwekerij is in 2009 overgenomen door Pascal Jongen en omvat momenteel circa 1500 soorten. Nagenoeg alle soorten zijn uitgeplant in de sfeervolle voorbeeldtuin. Op het terras worden de organisatoren Bea, Harry en Martijn met een presentje bedankt voor het verzorgen van (weer) een geslaagde trip.

Park Vaalsbroek is met zijn smalle beekjes een parel in het landschap

Nederland

De laatste dag is Zuid-Limburg aan de beurt en starten we in Park Vaalsbroek bij Vaals. Van de weg af niet te zien maar een parel in het landschap met zijn smalle beekjes die een grote vijver voeden. Het ontwerp is van een Italiaanse architect die in Vaals woonde. De fundamenteën van het bijbehorende kasteel dateren uit de 14^e eeuw, het kasteel is in handen van een grote hotelketen. Ook hier monumentale bomen onder andere: *Araucaria araucana*, *Pinus nigra*, *Juglans nigra*, *Castanea sativa*, *Ailanthus altissima*.

Planten kijken zonder planten te kunnen kopen kan natuurlijk niet. We bezoeken daarom Marnis kwekerij in Schimmert, die een interessant assortiment tuinplanten biedt. In 1996 is de kwekerij opgericht door Mareike

Waar de vorige zomerexcursie in Limburg (2013) begon, wordt deze excursie afgesloten: een bezoek aan het stadspark in Maastricht. Johan Canoot, groenontwerper van de gemeente Maastricht, is onze gids. Dit stadspark is ontstaan door meerdere parken met elkaar te verbinden en loopt langs de oude vestingwerken. De parkengordel is bekend vanwege zijn grote variatie aan bomen. Al in 1914 werd in een artikel in het Natuurhistorisch maandblad gesproken over een 'dendrologisch paradijs' vanwege een aantal zeer zeldzame bomen. Veel van die oude bomen zijn in de loop der jaren verdwenen door rigoureuze ingrepen of door natuurlijke invloeden zoals storm, ziektes en zwammen, maar het blijft een indrukwekkend geheel.

Op de terugweg naar het hotel allemaal tevreden gezichten, hoofden vol met indrukken over zoveel moois. Prachtig zomerweer en nagenoeg windstil, zodat je al die indrukwekkende bomen prachtig op de foto kunt zetten. Een prima chauffeur die ons zonder een schrammetje aan z'n gloednieuwe bus veilig door het verkeer loodst. Een heerlijke excursie. □

* Closerie: kleine boerderij, kleine wijngaard

Vruchten van *Tetradium danielli* in het stadspark van Maastricht

